Frits Clausens tale ved diskussionsmøde med Formanden for Det frie Folkeparti

Taler
Frits Clausen
Formand for Danmarks Nationalsocialistiske Arbejderparti

Dato
21. april 1936

Sted
Sønder Bjært

"*Hav aldrig til Latter eller Haan Gæst eller vandrende Mand; tit vide de, der sidder inde, ikke af hvilken Slægt den kommende er*" – saadan hedder det i et af vore gamle nordiske Tankesprog, som vi Nationalsocialister har holdt os efterrettelige, da vi hørte om de Rigsdagsmænd, der brød ud af Venstre for efter en kort politisk Vandring som "de Uafhængige" at danne et nyt Parti: "Det frie Folkeparti."

Der var i de allerførste spæde Oprindelsestegn i denne Partidannelse noget, som mindede os om det før anførte Ord, saa vi forholdt os afventende overfor dette nye Parti, indtil vi kunde se, af hvilken Slægt det var. Nu har vi faaet det at se. Det har vist sig, at det kun var de allerførste ubevidste Tegn paa Liv, der kunde vække den Formodning, at det maaske kunde være i Slægt med os. Da det frie Folkeparti begyndte at handle vel overvejet og bevidst ved f. Eks. paa Rigsdagen at prøve paa at indgaa i et Samarbejde med Kommunisterne, da saa vi ikke længere nogen Grund til at holde vor Haan tilbage. Og da Partiet saa forsøgte at undskylde sig med, at det kun skulde dreje sig om et saakaldt "teknisk Samarbejde," da brød ogsaa vor Latter frem; thi da saa vi, at det end ikke i allermindste Grad var i Slægt med os, men at det kun var en ny Afart af alle de andre Forhandlingspartier derinde paa Christiansborg.

Jeg skal dog ikke opholde mig længere ved "Det frie Folkeparti"s korte og allerede saa sørgeligt berømte Historie, men skal prøve paa at spaa lidt om dets Fremtid, da det jo før er sket, at Tiden har rettet paa, hvad der syntes at være nok saa forvansket og ødelagt. Desværre ser jeg heller ingen Lyspunkter i Fremtiden, da det at vokse sig stærkt jo forudsætter, at man har noget at vokse paa, noget at tære af. Jeg tænker her ikke paa en eventuel Tilgang af Stemmer ved et forestaaende Valg, thi hvad Stemmetallene angaar, har det frie Folkeparti jo

allerede for længst overfløjet os Nationalsocialister; men jeg tænker paa dets idemæssige Kraft, paa den Styrke og Slagkraft, vi kan danne os en Forestilling om gennem dets Program.

Ogsaa Programmet viser os tydeligt, af hvilken Slægt Partiet er. Det er et moderne Erstatningspræparat af reneste Art, og jeg skal aabent og ærligt bekende, at jeg straks, da jeg første Gang læste det, tillod mig at kalde det "en værre Lobescowes." Og for ikke at blive beskyldt for at bruge "uparlamentariske Vendinger" uden at begrunde dem, eller at føre en "usaglig Diskussion," hvad man jo gerne vil beskylde os Nationalsocialister for, skal jeg ud fra Partiets Program forsøge at forklare mig lidt nærmere.

Der er, som der er i enhver Lobescowes, i det frie Folkepartis Program nogle enkelte gode Ting, som dog svinder bort i alt for meget Pjask. – Jeg kan anerkende, hvad der staar i Programmets allerførste Punkt, hvor det hedder, at "Pengepolitikken maa ændres saaledes, at Pengene i første Række opfylder deres Mission som Omsætningsmiddel." Men saa spørger jeg: Hvilken Mission Pengene eventuelt yderligere skal opfylde? Kan det tænkes, at de i anden eller maaske sidste Række ogsaa kan opfylde en lille Mission som Spekulationsobjekt ? Saa kunde det maaske efter en lille Forhandling om "teknisk Samarbejde" med det gamle System hænde, at det Sidste blev til det første.

Ogsaa i Programmets andet Punkt er der noget godt, naar der f. Eks. kræves Arbejdsret for "dansk Ungdom." Der kræves ogsaa Arbejdsfrihed, men der kræves ingen Arbejdspligt. Og saa staar der, at det er "et forældet Organisationssystem, som tvinger Ungdommen ud i Arbejdsløsheden eller frister den til at lægge Hænderne i Skødet. Men der staar ikke et Ord om den Spekulationskapital, som ene og alene er Skyld i vor Tids Arbejdsløshed. – Man har i det frie Folkepartis Program fuldkommen glemt at nævne eller henvise til denne Spekulationskapital.

Der er to andre Ord, som heller ikke forekommer i Programmets Ordlyd. Det er Ordet "Danmark" og Ordet "Folk." Der tales om "danske Varer og Produkter," om "dansk Ungdom" og om "dansk Haandværk," men Begrebet "dansk“. anvendes altid kun som Tillægsord. Det samme gælder om Begrebet "Folk." Det forekommer i Partibetegnelsen: "Det frie Folke parti," men ikke andre Steder. I Programmets Tekst bruges Ordet "Befolkning," hvis der ikke kun er Tale om "Erhvervene."

Hvis jeg derfor skal sammenligne dette Program med det, som vi Nationalsocialister har lagt til Grund for vore politiske Bestræbelser, saa behøver jeg i Grunden kun at sammenligne de to allerførste Ord i de to Programmer. Det allerførste Ord i vort Program er „Danmark," som det ogsaa er det første Ord i vort Partis Navn. Det første Ord i det frie Folkepartis Program er "Penge" i Tilknytning til Ordet "Politik." Her har De hele Forskellen mellem "Danmarks nationalsocialistiske Arbejder Parti" og "Det frie Folkeparti."

Det frie Folkeparti er et rent og skært erhvervspolitisk Parti og fortjener i Grunden slet ikke at blive betegnet som et Folkeparti. Det har som alle andre *liberalistiske* Partier delt Folket og Folkelivets Ytringer i lutter Enkeltheder og mangler fuldkommen den Traad, der kan sammenfatte de mange „danske" Enkeltheder i et stort Begreb – Danmark. Det mangler det Grundlag, hvorpaa der kan bygges en samlende *dansk Politik*, det socialistiske Grundlag, som vi bygger paa i vore nationale Bestræbelser for at bygge vort Land og genrejse vort Folk.

Vort Maal er at genopvække den gamle danske Fællesaand, at skabe et dansk Folkefællesskab. At naa frem til eller blot mod dette Maal, kræver langt mere end en rent praktisk Formulering af Erhvervslivet. Medens de rent erhvervspolitiske Bestræbelser kun gaar ud paa at skabe, hvad man plejer at kalde en "høj Levestandard," tilstræber vi et sundt og stærkt Folkeliv.

Den Politik, vi ønsker skal præge vor Fremtid, kræver mere end nogle Lovforanstaltninger, der sætter Folket eller Dele af det i Stand til at kunne spise sig mæt, bo i praktiske og hygieiniske Lejligheder eller gaa med Laksko og Pressefold i Benklæderne. Vi fornægter paa ingen Maade alle disse Krav, men vi betragter dem som rene Selvfølgeligheder, naar vort Krav bliver opfyldt, som bygger paa selve Folkelivets Grundvold, paa Viljen til at ville leve Livet som Folk, paa Troen paa, at vort danske Folk er en levende Enhed. Kun hvor der er Tro paa Livet og Vilje til at leve Livet, kan de Tanker og Evner vokse frem, som skal forme dette Liv i alle dets Enkeltheder.

Vi Nationalsocialister vil paa ingen Maade benægte, at Erhvervspolitikken, set fra een Side, er et særskilt og sagligt Omraade i vort Folks Kamp for Tilværelsen. Det er et Redskab, et Vaaben i Kampen. Men vi siger med Sakse: "Hvad nytter Vaabenet, naar Modet svigter?" Hvor den liberalistiske Erhvervspolitik kun gaar

ud paa at fremstille Vaabenet, og hvor den liberalistiske Parlamentarisme spilder sin Tid med at diskutere Vaabenets Art eller Fremskaffelse, søger vi Nationalsocialister først og fremmest at styrke den Haand, der skal bruge Vaabenet og at vække den Vilje, der skal styre Haanden.

Vi anser det for en af de værste Kræftskader i vort nuværende politiske Liv, at man har delt vort Folks Livsytring ud i saa mange Enkeltomraader. Som det idag paa det ene Omraade hedder: "Kunst for Kunstens Skyld“ hedder det paa det erhvervspolitiske Omraade: "Forretning for Forretningens Skyld.“

Men et Folks Livsytringer kan nu engang ikke saaledes lade sig dele i forskellige fra hinanden uafhængige Afsnit eller Omraader. Vi kan derfor ogsaa se, hvorledes et Erhvervsprincip som "Forretning for Forretningens Skyld“ ikke alene har præget vort Erhvervsliv, men det har grebet over paa andre Omraader og har fuldkommen undergravet vort Folks nedarvede Opfattelse af Ret og Uret.

Man har under Skinnet af en erhvervspolitisk Fornuft indført en særlig "Forretningsmoral,“ som i høj Grad har ændret vort Folks Opfattelse af Udbytning og Aager. Dens Lære har ogsaa skadet den almindelige Moral ved at Mistanke, Værlighed og Bedrageri har bredt sig paa en Maade der i allerhøjeste Grad underminerer vort Folks Liv.

Der er derfor heller ingen Grund til at berømme det saakaldte Opsving i Erhvervslivet, som denne Udvikling har bragt med sig. Den har nok forøget Omsætningen, som det hedder, baade hvad Størrelse og Fart angaar; men den har ogsaa kun medført en saadan rent "mekanisk“ Forøgelse i Erhvervslivet. Idealerne har ikke kunnet følge med. Pjalten og Svindleren indhentede og overfløj den hæderlige og ærlige Forretningsmand af den saakaldte "gamle Skole.“

Medens Lykken før laa i Ydelserne og Arbejdet, ligger den nu i Bevidstheden om at eje Penge. Arbejdsevne og Arbejdsvilje er ikke længere nogen Garanti for en sikker Tilværelse i Danmark. Kun den, der har Penge kan leve et frit og sorgløst Liv i vort Land, hvis Rigdomme dog alene skyldes Folkets Arbejde og Ydelse.

Da Diskussionen i Aften føres med et Parti, som hovedsageligt har faaet Tilslutning fra de saakaldte selvstændige Landbrugeres Side og da den føres for

en Forsamling, der ogsaa for

største Delen bestaar af Folk, der er tilknyttet Landbruget, enten det saa er som Gaardejere eller som Landarbejdere, skal jeg belyse den Udvikling, jeg lige har skitseret, noget nærmere ud fra Landbrugets særlige Forhold, idet jeg dog gør opmærksom paa, at den paa tilsvarende Maade gælder for alle andre livsvigtige Erhverv.

Der var en Tid i Danmark, hvor man ikke kendte til saa fine Ord som Proprietærer, Parcellister og hvad det hedder idag. Man kendte næppe til Betegnelsen Gaardejer, man talte om Bønder, om Husbonde og Husstand. Man sad omkring det samme Bord og spiste af det samme Fad. Saa kom Fremskridtet og lærte os Hygieine; det fælles Grødfad og det gamle ølkrus med dets mange druknede Fluer forsvandt, hvad kun var godt. Men Fremskridtet bragte mere med sig. Det fortalte Bonden, at han var Gaardens Ejer, at Gaarden var hans priviligerede Ejendom og at han ikke hørte sammen i Fællesskabet med hans Folk, men at han hørte til et Interessefællesskab med hans lige. Saa vendte Bonden Ryggen til den Husstand, som Dagliglivets Arbejde havde knyttet ham til, og dannede Interessefællesskab med andre priviligerede Ejendomsbesiddere. Han blev Venstremand og kaldte sig Gaardejer eller han blev Højremand og kaldte sig Proprietær.

Og for at vise, hvor stor hans priviligerede Ret til Ejendommen var, pantsatte han den i Fremskridtets Navn i de nye Pragtbygninger, der paa de gamle Adelsslottes Grund rejste sig inde i Købstaden. Renten, som han skulde betale til den Pantelaaner, som kaldte sig for Direktør, tog han fra sine Medarbejderes Løn.

De sad imens ude i Karlekammeret og følte sig udstødt. Men da deres velfortjente Løn blev taget fra dem og givet til Folk, der ikke udførte det mindste Arbejde for disse Penge, følte de sig ogsaa forurettet. Saa gik de sammen og dannede Fagforening og der kom Talere til dem, der fortalte dem, at Bonden ingen Ret havde til Gaarden. Det var de samme Talere, der fortalte Arbejderne i Byen, at Haandværkerne ingen Ret havde til Værkstedet og Købmanden ingen Ret havde til sin Butik eller sit Kontor. "Ejendom er Tyveri“ lærte disse marxistiske Agitatorer de Arbejdere, der maatte føre en haabløs og fortvivlet Kamp for deres nøgne Liv. -- Men Bonden, Haandværkeren og Købmanden svarede, at det var usandt. De vidste, at den Ejendom, de sad inde med, ikke var

stjaalet fra nogen, at den ikke var opstaaet ved Tyveri, men ved deres eller deres Slægts Indsats og Arbejde. Men de glemte, at den var opstaaet ved et Fællesvirke og ikke kun ved den Enkeltes Indsats, der tog sig "priviligeret“ Ret til Ejendommen. Da det blev en Forret at eje noget, blev det ogsaa til Uret overfor dem, der paa dette Tidspunkt ikke havde Skøde paa noget og fra dette Tidspunkt ogsaa var udelukket fra at faa det.

Der gik en Tid, saa mærkede Bonden, at Direktøren i Byen krævede flere Renter end der kunde tages fra Arbejdslønnen til Folkene, og saa gik han til det politiske Parti, der skulde varetage hans særlige Interesser og beklagede sig til den store Høvding, der sad i Spidsen for dette Parti. „Forøg Produktionen!“ sagde denne. Bonden fulgte Raadet, tog flere Laan op, saa han kunde forøge Produktionen, men kom ikke længere af den Grund. "Spænd Livremmen ind !" sagde den store Høvding, og Bonden spændte Livremmen ind, saa der næsten ikke blev noget til ham selv. Direktøren i Byen fik det Hele, – og med Rette – sagde den Lov, som var bleven vedtaget af den Regering, Bonden selv havde valgt. Den store Høvding sagde det selv paa et Møde i Bredebro : „Hvis Bonden ikke betalte Renterne til Realkreditten,“ (som der er et fint Ord, der hedder), "vilde Danmark miste sin Ære som civiliseret Nation.“ Saadan udtrykte Høvdingen sig, og Bonden blev bange og sagde : "At der maatte gøres noget.“ Saa forærede han Høvdingen en Bil og da han kørte væk i denne, satte Bonden en af Direktørerne i Byen til at varetage sine Interesser paa Rigsdagen.

Der havde de Agitatorer, der foralte, at Ejendom var Tyveri, imidlertid faaet Flertallet af Stemmerne og derfor skulde de raade. For at vise, hvor gode og hæderlige de var, stjal de ikke nogen Ejendom eller Ejendele til sig selv, men lod sig forære baade en Villa og et Skrivebord.

Men Forholdene blev ikke bedre for Bonden. Han dannede Fagforening sammen med Husmændene, og saa gav Regeringen Husmændene nogle flere Svinekort og nogle Skattelettelser, og saa faldt de fra. "Men Bonden blev ved. Han samlede Penge ind og sendte Deputationer til København, hvor de skulde forhandle med den Regering, der sagde, at Ejendom var Tyveri, om at Bonden maatte beholde sin Ejendom og sin hidtidige Levefod. Han vendte sit gamle Parti, med dets Direktør som Formand, Ryggen og dannede et nyt Parti: "Det frie Folkeparti,“ som saa prøvede at komme i "teknisk Samarbejde med endnu mere ivrige Talsmænd for Ordet "Ejendom er Tyveri.“

Saadan har Bondestandens Historie i Danmark i korte Træk formet sig, efter at Landbruget er blevet et frit Erhverv, og helt tilsvarende har Haandværkets, Handelens og de andre Erhvervs Historie formet sig. Idag har de, der kalder sig for Arbejdsgivere opdaget, at de ikke har Arbejde at give bort, hvis de skal betale Løn for Arbejdet. De har opdaget, at det meget let kan hænde, at de selv ikke kan skaffe sig Løn og Arbejde, at den Arbejdsplads, de selv eller deres Forgænger har aftvunget Omverdenen, ogsaa tages fra dem. Som konkret Eksempel kan jeg nævne en vestjydsk Husmand, som staar i mit Parti, og som selv har opdyrket 7 Tdr. Hede og derved skabt sig baade et Hjem og en Arbejdsplads. Begge Dele er dog blevet taget fra ham ved den Lov, der har sat Pengenes Ret over Arbejdets Ret.

Vi ved, at de Love, der idag vedtages i Danmark, mere bestemmes af Børsen end af Kongeborgen. Vi har selve Ministrenes og Rigsdagsmænds Udtalelser om de skjulte Magter, som har Indflydelse paa Lovgivningsarbejdet. Men vi ved ogsaa, at Lovene næsten udelukkende bestemmes af de politiske Partier, hvis Lære er bygget paa Paastanden om, at Ejendom er Tyveri, og som derfor vil lægge alle Erhvervsvirksomheder ind under een Ledelse, nemlig Staten. „Staten skal være den eneste Erhvervsdrivende i Landet“ lyder Marxismens Krav.

Hvad kan Erhvervene saa vente sig af Hjælp fra denne Stat? Hvad kan de forhandle om med Talsmænd for denne marxistiske Statssocialisering ? - Dette Spørgsmaal stiller vi og retter det ikke mindst til Repræsentanter for Landbrugets Erhvervssammenslutninger.

Men vi stiller endnu et Spørgsmaal, idet vi siger: "Hvorfor gaar I til Staten og ikke til Folket?“ "Hvorfor søger I ikke tilbage til det fællesskab, som en Gang var en Kendsgerning, og som den Gang værnede om baade Hjem og Arbejdsplads ?"

Der kan maaske være en eller anden, der hertil vil sige, at det just er det, Venstre har gjort, naar det paa Rigsdagen gik sammen med Socialdemokratiet i det saa bekendte Kanslergadeforlig. Men fordi Venstre og Socialdemokrater slutter et parlamentarisk Forlig paa Rigsdagen, betyder det endnu langt fra, at Arbejder og Bonde har fundet sammen igen. Den Kløft og de Modsætninger, der er opstaaet dem imellem, er vist ikke bleven mindre dyb af den Slags politiske Overenskomster. Den er saa dyb som aldrig tilforn, denne Kløft mellem de to Parter, der mødes hver eneste Dag paa Arbejdspladsen, der fremskaffer Værdierne sammen og i Dag selv næsten ikke faar det mindste af den Rigdom og

det Overflod, de fremskaffer sammen. Men paa Arbejdspladsen kan de ikke slutte nogen Overenskomst, just fordi de er Venstremænd og Socialdemokrater. Først den Dag, hvor de gør sig fri for disse Frihedspartiers snærende Baand og ud fra deres fælles Arbejdsplads skaber et helt nyt Grundlag for deres Politik, naar de igen frem til en Overenskomst, der er mere værd end de Forlig, deres Rigsdagsmænd slutter paa Rigsdagen, eller den Lønoverenskomst, deres Fagorganisationer forhandler sig til.

Hvis de kunde dette, saa vilde de se, at det System, der kalder Ejendom for Tyveri, i Virkeligheden beskytter det værste Tyveri som Ejendom. Saa vilde de se, at det System, der taler imod Diktatur, i Virkeligheden opretholder og beskytter den værste Form for Diktatur, der nogensinde har eksisteret og nogensinde vil kunne eksistere, nemlig Pengenes Diktatur over Arbejdet.

Saa vil de se, at det var Løgn, hvad der blev sagt om Velsignelsen i Kræfternes frie Spil, at det var Fraser, hvad der blev sagt om Frihed, Lighed og Broderskab, og saa vil de ikke mere ofre hverken Tid eller Penge paa Forhandlinger og Konferencer med det nuværende System, men saa vil de gaa med os Nationalsocialister imod dette System. Saa vil de finde Løsningen paa de mange Gaader, de nu ikke kan løse, thi saa vil de ikke se paa Livet som et Produkt af lutter Enkeltheder, som Liberalismen lærer det, eller som bestaaende af lutter Modsætninger, som Marxismen lærer det, men de vil se paa Livet som den Helhed, som den Arbejdsproces, det er.

Saa vil de heller ikke lade sig afspidse med Margarine, med Kunstsmør eller Kunsthonning eller andre moderne Surrogater, men vil kræve ægte og rene Varer. Ogsaa i Politik vil de ikke lade sig nøje med, at man forsøger at skære nogle Smaastykker ud af det gamle Venstres fordærvede Kød for at blande det med nogle andre Smaabidder her og der fra for saa at servere det som den Lobescowes, det frie Folkeparti indbyder til; men de vil forlange ægte Varer, enkle og rene Linier ogsaa i Politik.

Det er saadanne Linier, vi Nationalsocialister kan byde dem. Vel har vi ikke noget stort og fint Program med mange Enkeltheder om de forskellige Erhvervsproblemer, som man kan tage med ind paa Rigsdagen til "Forhandling om visse Enkeltheder." Vort Program egner sig ikke til den Slags Forhandlinger, og det er derfor heller ikke bestemt for Rigsdagens Mænd og Statens Ministre. Nej, vort Program er bestemt for Folket og det er formet saa enkelt og ligetil, at

enhver af Folket kan forstaa det – selv om Rigsdagsmænd og deres Tilbehør ikke forstaar noget deraf.

Der findes i dette Program ogsaa et Punkt, som tager særligt Hensyn til den rent erhvervsmæssige Side af vort Folkeliv. Dette Punkt er udelukkende rettet mod den udsugende Kapitalmagt, som det frie Folkeparti i sit Program saa godt har sneget sig udenom.

Vi vil ikke have, at denne Spekulationskapital med sit umættelige Profitbegær, skal være Kusk paa den Vogn, vort Folks erhvervsdrivende skal trække. Vi finder det ikke blot dumt, men vi finder det æreløst, at vort Folk ikke alene træller for denne Pengemagt, men at det, ved selv at spænde Livremmen ind, tillige mæsker og feder den, saa den er ved at revne af Fortjeneste, medens Folket er ved at gaa til Grunde af Fortvivlelse. Vi kræver, at vort danske Folk bliver Kusk paa sin egen Vogn og at Pengene kun bliver Redskab og Trækdyr foran denne Vogn. Vi kræver, at Tøjlerne og Pisken fratages denne udsugende Kapitalmagt og vi viser ogsaa Vejen, hvorledes dette kan lade sig gøre, nemlig ved at afskaffe det Guldmonopol, i Kraft af hvilket Kapitalmagten har tilegnet sig denne Magt.

Ud over disse korte, men klare Krav, har vi ingen Lovforslag at fremsætte. Vi har jo for Resten heller ingen Lejlighed til at fremsætte dem, da vi jo endnu ikke har faaet valgt nogen Rigsdagsmand. Vi sørger dog ikke over dette, thi vor Vej gaar ikke til Rigsdagen, men ud i Folket og vort Arbejde ligger ikke i at formulere Lovforslag, som kan tjene som Forhandlingsgrundlag med det nuværende System. Vort Arbejde ligger i at overbevise vort Folk om, hvad der er Ret og Uret i Landet og at minde det om, at Ret er det, som værner og beskytter det Folks Sundhed og Ære, som har bygget det Land og værnet om det Begreb, som for os staar over alt andet, *vort gamle Danmark*!

Kilde
Clausen, Frits. (1937): Hvad vil Danmarks National Socialistiske Parti?: Otte taler om D. N. S. A. P.s Program. Aabenraa: D. N. S. A. P.s Forlag. 37-45.

Kildetype
Dokumentation i bogværk

Tags

Debattale

Relateret

Frits Clausens Valgborgaftenstale
30. april 1936

Frits Clausens tale ved Høststævnet i Sorø
27. september 1936

URI

https://www.dansketaler.dk/tale/frits-clausens-tale-ved-et-diskussionsmoede-med-formanden-for-det-frie-folkeparti-i-sdr-bjaert-1936